

**RAPPORT
PERIODIEK KWALITEITSONDERZOEK
Basisschool Geert Groote 2**

School : Basisschool Geert Groote 2
Plaats : Amsterdam
BRIN-nummer : 09DD
Onderzoeksnummer : 45092

Uitvoerend inspecteur(s): Mw. drs. I. Wieling
Datum schoolbezoek : 26 en 27 januari 2004
Datum vaststelling : 24 juni 2004

Namens inspecteur drs. I. Wieling, de coördinerend inspecteur drs. V. L. Van
den Broek d'Obrenan,

Handtekening eerstverantwoordelijke inspecteur:

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING	5
2 HET KWALITEITSPROFIEL VAN Basisschool Geert Groote 2	7
3 BESCHOUWING	11
4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT	21
BIJLAGE	23

1 INLEIDING

Op 26 en 27 januari 2004 bezocht de Inspectie van het Onderwijs Basisschool Geert Grote 2 in het kader van een periodiek kwaliteitsonderzoek (PKO). Daarbij heeft een onderzoek plaatsgevonden naar alle kwaliteitsaspecten, op grond van het door de inspectie gehanteerde waarderingskader.

In de u toegezonden brochures 'Veranderend toezicht' en 'Toezichtkader Primair Onderwijs; inhoud en werkwijze van het inspectietoezicht conform de WOT' is dit waarderingskader alsmede de achtergronden en werkwijze van een PKO beknopt weergegeven.

Bij een PKO doet de inspectie onderzoek naar de zorg voor de kwaliteit van de school, naar de kwaliteit van het onderwijs en leren en naar de opbrengsten die de school realiseert.

Zoals in het toezichtkader is vastgelegd, gaat de inspectie zoveel mogelijk uit van de gegevens die de school reeds zelf over de eigen kwaliteit heeft verzameld. Zo sluit de inspectie aan bij de specifieke situatie van de school en wordt de school bovendien niet onnodig belast.

Uw school heeft hiervoor relevante documenten ingestuurd die op uw zelfevaluatie-activiteiten betrekking hebben, te weten: Schoolplan 2002-2005, Organsatiestructuur en Het model van Dynamische oordeelsvorming. De school stuurde voorts ook documenten mee over de schoolontwikkeling te weten: een aantal Responsen (hierin wordt het beleid van de Geert Grote School 2 verwoord voor ouders en leerkrachten), De Vrije Kleuterklas en een getuigschrift.

Vraagstelling van het periodiek kwaliteitsonderzoek

De centrale vraag van het PKO is:

Hoe is de kwaliteit van het onderwijs op de school?

Deze vraag is in een drietal deelvragen uiteengelegd.

- 1. Hoe is de zorg voor de kwaliteit van het onderwijs?***
- 2. Hoe is de kwaliteit van het onderwijs en het leren?***
- 3. Hoe is de kwaliteit van de opbrengsten?***

Deze drie deelvragen corresponderen met de domeinen voor het onderzoek van de inspectie.

Elk domein is vervolgens uiteengelegd in een aantal kwaliteitsaspecten.

De inspectie beoordeelt de kwaliteit van de school op deze aspecten met de daarbij behorende onderliggende indicatoren en daarmee ook de kwaliteit van de domeinen. Op deze wijze is het mogelijk om de centrale vraag te beantwoorden.

De opzet van het onderzoek

Het periodiek kwaliteitsonderzoek bestaat uit de volgende activiteiten:

1. Analyse van, indien beschikbaar, zelfevaluatie documenten en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd.
2. Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
3. Schoolbezoek:
 - a. gesprekken met de directie
 - b. gesprekken met leraren
 - c. gesprekken met de coördinatie leerlingenzorg
 - d. gesprekken met leerlingen
 - e. gesprekken met ouders
 - f. lesbezoeken.

De inhoud van het rapport.

De beantwoording van de deelvragen door de inspectie levert een kwaliteitsprofiel van de school op. In hoofdstuk 2 wordt, na een korte beschrijving van de uitgangssituatie van de school, dat profiel in een schema op hoofdlijnen weergegeven.

In hoofdstuk 3 wordt een beschouwing gegeven over de geconstateerde kwaliteit en wordt deze onder andere gezien in relatie tot de context of uitgangssituatie van de school.

In hoofdstuk 4 is het vervolgtoezicht aangegeven en worden, indien noodzakelijk, aanwijzingen vermeld met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

Bijlage

Bij het rapport is een bijlage gevoegd. Deze bijlage geeft de waardering per kwaliteitsaspect en op de onderliggende indicatoren.

2 HET KWALITEITSPROFIEL VAN Basisschool Geert Grote 2

De uitgangssituatie

In april 2001 bezocht de inspectie de Geert Grooteschool 2 in het kader van Regulier Schooltoezicht (RST). Dit bezoek was een vervolg op het bezoek in het kader van Integraal Schooltoezicht (IST) in 1999. Het beeld van het RST bezoek was dat de school positief had gereageerd op het bezoek in 1999. Door ontwikkelingen die op gang waren gebracht waren er verbeteringen opgetreden op het gebied van leerstofaanbod, didactisch handelen en de leerlingenzorg. Maar de inspectie constateerde dat er nog knelpunten waren. Zo kon de school niet aantonen dat het leerstofaanbod dekkend was voor de kerndoelen. De doorgaande lijn in het aanbod was nog onvoldoende door de bewust gekozen "overgang" tussen de kleuterklas naar de eerste klas (derde groep). Verbeterpunten bij het didactisch handelen lagen opnieuw bij de afstemming van instructie op de verschillen tussen leerlingen en het aanleren van leer- en denkstrategieën. Tevens constateerde de inspectie dat de leerlingenzorg weliswaar zich verder had ontwikkeld maar nog te veel risico-elementen bevatte.

De opbrengsten van de leerlingen aan het einde van de schoolperiode konden niet gewaardeerd worden, omdat de school evenals in 1999 geen eindtoets gebruikte die aan de inspectie-eisen van validiteit en betrouwbaarheid voldeed.

Context

Het jaar 2003 heeft qua organisatieontwikkeling in het teken gestaan van het komen tot een organisatiestructuur van de gedefuseerde School. Er ligt nu een document waarin de uitgangspunten, rollen en posities van de afzonderlijk teams, pedagogisch locatie coördinatoren en de bestuurscoördinator is vastgelegd. De beide locaties van de Geert Grote basisscholen hebben (nu) nog een gemeenschappelijke MR.

Na de loskoppeling van de verticale school heeft de Geert Grote school 2 een eigen traject voor het onderwijskundige beleid uitgezet waaraan de leerkrachten zich hebben gecommitteerd.

Er is een wisseling geweest in de functie van de pedagogisch locatiecoördinator. De school heeft een ervaren team waarvan de meeste leraren al lang werkzaam zijn op de Geert Grooteschool. In de afgelopen jaren is daarbij een aantal jonge collega's ingestroomd.

De school is gehuisvest in een gebouw dat in ontwerp is toegesneden op het antroposofisch gedachtengoed.

De samenstelling van de leerlingenpopulatie is niet aan verandering onderhevig. Het leerlingenaantal is licht toegenomen.

Kwaliteitsprofiel

De kwaliteit van Basisschool Geert Grootte 2 is beoordeeld op 8 kwaliteitsaspecten. De oordelen zijn in het onderstaande schema samengebracht.

De waarderingen worden op de volgende wijze uitgedrukt:

1. Slecht	Voor alle of vrijwel alle indicatoren geldt dat ze niet of nauwelijks bijdragen aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
2. Onvoldoende	Eén of meer normindicatoren dragen onvoldoende bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
3. Voldoende	De normindicatoren dragen in voldoende mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect. De kwaliteit van sommige indicatoren kan worden verbeterd.
4. Goed	Alle indicatoren dragen in voldoende mate bij aan het realiseren van het kwaliteitsaspect.
5. Geen waardering	(Alleen bij het domein 'Opbrengsten') In sommige gevallen kan de inspectie geen gefundeerd oordeel geven.

In de bijlage bij het rapport is een overzicht opgenomen van alle indicatoren met de waarderingen door de inspectie.

Kwaliteitsprofiel Basisschool Geert Grote 2

Domein: Zorg voor kwaliteit				
	1	2	3	4
Zorg voor kwaliteit		●		
1. Kwaliteitszorg		●		
2. Toetsing		●		

Domein: Onderwijs en leren				
	1	2	3	4
Onderwijs en leren		●		
3. Leerstofaanbod		●		
4. Tijd			●	
5. Onderwijsleerproces		●		
6. Schoolklimaat			●	
7. Zorg en begeleiding		●		

Domein: Opbrengsten					
	1	2	3	4	5
Opbrengsten					●
8. Opbrengsten					●

3 BESCHOUWING

In dit hoofdstuk wordt een beschouwing gegeven over de kwaliteit van het onderwijs op de school.

Eerst kijkt de inspectie naar de kwaliteit van het onderwijs als geheel. Vanuit dat perspectief beoordeelt de inspectie de drie domeinen Zorg voor kwaliteit, Onderwijs en Leren en Opbrengsten in aparte subparagrafen, maar wel met oog voor de onderlinge samenhang.

De school wordt in relatie met haar omgeving beschouwd. Het gaat om het benoemen van factoren in de context die van invloed zijn op de kwaliteit van het onderwijs en op de mogelijkheden die de school heeft om gericht te werken aan verbetering van die kwaliteit.

De kwaliteit van het onderwijs op Basisschool Geert Grootte 2

De inspectie komt tot de conclusie dat het onderwijs op Basisschool Geert Grootte 2

risicovol is. Ten opzichte van het schoolbezoek in 2001 is er weinig vooruitgang geboekt op de toen vastgestelde zwakke onderdelen. Hoewel de school inspanningen heeft gepleegd om zich te verbeteren beoordeelt de inspectie de domeinen "Zorg voor kwaliteit" en "Onderwijs en leren" als onvoldoende.

Bij het domein "Zorg voor kwaliteit" zijn beide kwaliteitsaspecten onvoldoende. Er is namelijk nog onvoldoende sprake van kwaliteitsbeleid en de toetsinstrumenten zijn niet allemaal van voldoende kwaliteit. Bij het domein "Onderwijs en leren" zijn de kwaliteitsaspecten tijd en schoolklimaat van voldoende kwaliteit. De overige aspecten worden nog niet als voldoende beoordeeld. Het gedetailleerde profiel in de bijlage van het rapport geeft een overzicht van de onderdelen die voldoende zijn en die voor verbetering en verandering in aanmerking komen.

Over het domein Opbrengsten kan de inspectie geen oordeel geven, omdat de school niet beschikt over voldoende genormeerde gegevens van de leerresultaten van leerlingen.

Dat er ten opzichte van het vorige schoolbezoek maar weinig zichtbare vooruitgang is te constateren op de toen vastgestelde zwakke punten, is te verklaren uit de volgende met elkaar samenhangende punten.

- De de-fusie.

Op de separate scholen die zijn ontstaan moest een nieuwe organisatie worden ingericht, waarin de rol en positie van alle betrokkenen (teamleden, pedagogisch coördinator, bestuurscoördinator en bestuur) moesten worden herijkt. Dit heeft de nodige energie en tijd gekost.

- Management.

Het organisatiemodel van de Geert Grooteschool is sterk gericht op de eigen verantwoordelijkheid van de teamleden. De school kent binnen het team een pedagogisch coördinator en een intern begeleider. De gezagsverhoudingen binnen de school hebben echter op grond van een bewuste keuze voornamelijk een horizontaal karakter. Deze wijze van sturing van een organisatie, waarin geen sprake is van een teamleiderschap, brengt met zich mee dat veranderingen tijd kosten.

- De wijze waarop de kwaliteitszorg vorm wordt gegeven.

De school hanteert te weinig concrete kwaliteitseisen die haar helpen de door de inspectie geconstateerde zwakke punten te verbeteren, te evalueren en te borgen. Ook de door het team ontwikkelde visie is te veel een beschrijving van algemene uitgangspunten. Het ontbreekt aan toetsbare doelstellingen en aan een tijdspad. Hierdoor is het voor de buitenwereld niet inzichtelijk of de school haar doelstellingen weet te bereiken.

- Het in kaart brengen van opbrengsten.

De school kiest bewust voor een eigen wijze van volgen van de leerlingen en daarmee samenhangende leeropbrengsten. Zij heeft er moeite mee om leerresultaten op zo'n manier vast te stellen dat ze vergelijkbaar zijn met scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie.

Dit was ook het geval bij het vorige schoolbezoek.

Zorg voor kwaliteit

Het domein **Zorg voor kwaliteit**, dat de kwaliteitszorg en de kwaliteit van toetsen betreft, wordt door de inspectie als **onvoldoende** gewaardeerd.

Kwaliteitsaspect 1: Kwaliteitszorg

***Toelichting:** Scholen zijn primair zelf verantwoordelijk voor de kwaliteit van het gegeven onderwijs. In de Wet op het primair onderwijs wordt voorgeschreven dat scholen een kwaliteitszorgbeleid dienen te voeren. Dit beleid moet ook in het schoolplan beschreven zijn.*

Kwaliteitszorg betreft activiteiten die erop gericht zijn de kwaliteit van het onderwijs te bepalen, te bewaken, te borgen en te verbeteren.

Elke school zal daartoe, rekening houdend met de kenmerken van de leerlingen en met de wensen van belanghebbenden uit de omgeving van de school, dienen aan te geven wat zij onder kwalitatief goed onderwijs verstaat. Ze zal die opvattingen dienen te vertalen in doelen en zal systematisch moeten nagaan of zij die doelen ook bereikt. Op basis daarvan zal zij zich doelen voor verdere verbetering moeten stellen, die worden opgenomen in een meerjarig schoolontwikkelingstraject. Ze zal vervolgens dienen na te gaan wat de effecten van die verbeteractiviteiten zijn en zal daarover dienen te communiceren met de betrokken geledingen. Het geheel kenmerkt zich door een cyclische aanpak.

De kwaliteit van het aspect kwaliteitszorg is onvoldoende.

In de afgelopen twee jaren heeft de Geert Grote School 2 na de de-fusie gewerkt aan de verdere schoolontwikkeling op basis van het beleidsplan Roeske - Beleid '00-'01 Twee onderdelen kregen prioriteit: visieontwikkeling en kwaliteitsontwikkeling.

De visie van de school is gebaseerd op het gedachtegoed van Rudolf Steiner. De visie die is neergelegd in het schoolplan en De Respons 13 is een uitgebreide beschrijving van de implicaties van dit gedachtegoed voor de Geert Grooteschool 2. Wat dit betekent voor de kwaliteit van het pedagogisch en didactisch handelen is niet concreet geformuleerd. Dit geldt ook op veel punten voor het aanbod. De school heeft een interne sterkte-zwakke analyse gemaakt. Hierbij is gebruik gemaakt van de inspectierapporten en een eigen intern uitgevoerde visitatie. Het is echter niet duidelijk wat voor criteria en normen de school gebruikt voor de door haar gewenste kwaliteit. Bovendien zijn niet alle relevante kwaliteitsaspecten onderwerp van analyse geweest. Hierdoor is het moeilijk vast te stellen waar de school nu staat en hoe de school de zwakke punten wil aanpakken en de sterke kanten wil behouden. Ook ontbreekt een duidelijk tijdspad.

In het schoolplan wordt de kwaliteitszorg beschreven als zorgbeleid gericht op het volgen van leerlingen en op het volgen van leraren. De beleidsvoornemens zijn niet specifiek en meetbaar geformuleerd. Ook in het document Roeske-beleid wordt aandacht besteed aan de kwaliteitsontwikkeling en -bewaking van het handelen van leraren. Bij die kwaliteitsontwikkeling worden verschillende antroposofische methodes gebruikt als Dynamische oordeelsvorming, terughouding van discussie en biografie onderzoek. Het Model Dynamische oordeelsvorming biedt volgens de antroposofische opvatting vele mogelijkheden om het zelflerende en zelfsturende vermogen van individuen en groepen te bevorderen. Voor de kwaliteitsontwikkeling van het pedagogisch en didactisch handelen van de leraren en de vakinhoudelijke ontwikkeling zijn echter geen concrete toetsbare doelen gesteld. Welke concrete kwaliteitseisen de school als geheel nastreeft in relatie tot eerder geconstateerde zwakke punten (leerstofaanbod, didactisch handelen en leerlingenzorg) is niet helder. Evaluatie wordt dan lastig. De school waardeert het effect van verbeteracties op een wijze die alleen voor betrokkenen helder is. Voor evaluatie en bijstellingen van ondernomen stappen worden "procesmatige spiegelingen op de kwaliteit" gebruikt en er zijn procedures beschreven voor "het oppakken van de bevindingen". De school kan niet inzichtelijke maken in hoeverre deze methode tot nu toe heeft bijgedragen aan de noodzakelijke kwaliteitsverbetering.

Kwaliteitsaspect 2: Toetsing

***Toelichting:** Regelmatig nagaan of leerlingen de aangeboden leerstof beheersen en/of bepaalde leerdoelen bereikt hebben, is belangrijk. Bovendien kan uit de opbrengsten van het onderwijs worden afgeleid hoe een school haar functies vervult en haar doelstellingen bereikt. Derhalve gaat de inspectie na in hoeverre de school de kwaliteit van toetsinstrumenten en het juiste gebruik ervan garandeert.*

De kwaliteit van het aspect toetsing is onvoldoende.

De Geert Grootschool maakt de keuze geen gebruik te maken van een betrouwbare, genormeerde eindtoets, waarvan de resultaten zicht geven op de leerresultaten van de leerlingen op het einde van de basisschoolperiode. Alle leerlingen nemen echter wel aan het eind van de schoolperiode deel aan de GIVO-test, die primair gericht is op het vaststellen van de mogelijkheden van leerlingen. De resultaten van die test gebruikt het team als "tweede gegeven" naast het schooladvies voor de keuze van vervolgonderwijs. De school gaat dit schooljaar gebruik maken van de drempeltoets.

Hoewel de school het leerlingenvolgsysteem heeft uitgebreid met toetsen voor spelling en cijfermatig rekenen, oordeelt de inspectie dat de school gedurende de schoolperiode nog te weinig genormeerde toetsen gebruikt. Er ontbreekt een toets voor begrijpend lezen en de toetsing van het rekenen/wiskunde is te beperkt. In de kleuterperiode wordt alleen aan het einde een schoolrijpheidstest afgenomen.

De toetsen worden soms op een ander moment afgenomen dan in de handleiding is aangegeven.

Onderwijs en leren

Het domein **Onderwijs en leren**, dat de aspecten leerstofaanbod, tijd, onderwijsleerproces, schoolklimaat en zorg en begeleiding betreft, wordt als **onvoldoende** gewaardeerd.

Kwaliteitsaspect 3: Leerstofaanbod

Toelichting: *Het leerstofaanbod, dat de kennis, vaardigheden en houdingen bepaalt die leerlingen door het onderwijs kunnen verwerven, dient leerlingen in staat te stellen zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs. Daarom behoort het te voldoen aan de kerndoelen en te voorzien in een breed aanbod van kennis, vaardigheden en houdingen. Bovendien dient het voldoende structuur en samenhang te vertonen en afgestemd te zijn op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect leerstofaanbod is onvoldoende.

De school baseert haar leerstofaanbod op "Ik zie rond in de wereld", een leerroute in meso-lijnen ontworpen onder auspiciën van de Bond van Vrije Scholen. De school maakt alleen voor rekenen en wiskunde aanvullend gebruik van een methode. De leerroute is op schoolniveau niet voor alle leerstofonderdelen uitgewerkt in tussendoelen en leerstofinhouden. Elke leraar bepaalt op grond van de vrijheid die hij/zij heeft zelf met welke leerstof de doelstellingen van een leerjaar worden gehaald. Dit wordt niet vastgelegd. Hierdoor is onduidelijk of leerlingen voor Nederlandse taal (inclusief begrijpend lezen) en rekenen en wiskunde het aanbod krijgen dat nodig is om de kerndoelen te bereiken. Uit de globale beschrijving van het leerstofaanbod en uit leerlingenwerk is op te maken dat de leraren de leerstof aanbieden tot en met het niveau van klas 6

Ook de doorgaande lijn beoordeelt de inspectie als onvoldoende. De school hanteert op grond van haar opvattingen over ontwikkelingsfasen van kinderen een duidelijke scheiding tussen het aanbod in de kleutergroepen en klas één. Tijdens het periode-onderwijs en de vaklessen krijgen de leerlingen een breed aanbod op het gebied van oriëntatie op mens en wereld en kunstzinnige vorming. Ouders geven in het gesprek met de inspectie aan dat dit een belangrijke reden is om voor de Geert Grooteschool te kiezen. Binnen het aanbod komen maar summier maatschappelijke actuele thema's aan de orde. Het gebruik van ICT is alleen structureel in de klassen 5 en 6.

De school kan niet inzichtelijk maken dat het geplande leerstofaanbod tegemoet komt aan de verschillen tussen leerlingen. Ook hierbij geldt dat leraren dit aanbod zelf concretiseren en vormgeven. Dit aanbod wordt niet vastgelegd. In de kleuterperiode wordt alleen aan het einde een schoolrijpheidstest afgenomen. Verdieping en verrijkingsstof komt volgens ouders en leerlingen incidenteel voor.

Kwaliteitsaspect 4: Tijd

***Toelichting:** Een noodzakelijke voorwaarde voor leren is dat leerlingen ook de tijd hebben om zich het leerstofaanbod eigen te maken. Een school behoort daarom voldoende onderwijstijd te programmeren en deze evenwichtig over de vakken te verdelen. Daarnaast dient de onderwijstijd efficiënt te worden ingezet en te worden afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect tijd is voldoende.

De geplande onderwijstijd voldoet aan de wettelijke vereisten. De leraren realiseren deze tijd over het algemeen ook. De afstemming van de leertijd op de behoeften van de individuele leerling vindt niet structureel plaats.

Kwaliteitsaspect 5: Onderwijsleerproces

***Toelichting:** De onderwijsleersituaties dienen leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning te bieden voor het leren. Daartoe behoort er sprake te zijn van een functionele en uitdagende leeromgeving, waarbinnen gestructureerde en doelmatige onderwijsactiviteiten plaatsvinden. De leerlingen dienen zich ondersteund en uitgedaagd te voelen. Er behoort sprake te zijn van een systematische en stimulerende begeleiding van onderwijsleerprocessen en van leerlingen die actief zijn gericht op leren. Bovendien dienen leraren de vorderingen en ontwikkeling van leerlingen te volgen en het onderwijsleerproces af te stemmen op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.*

De kwaliteit van het aspect onderwijsleerproces is onvoldoende.

Hoewel de school zich zeker inspant om kwalitatief goed onderwijs te verzorgen, beoordeelt de inspectie het aspect onderwijsleerproces als geheel onvoldoende. De normaandachtspunten zijn onvoldoende, wat hieronder wordt toegelicht. De Geert Grootteschool is er in geslaagd ten opzichte van het vorige schoolbezoek de kwaliteit op vergelijkbare aspecten te behouden. De toen geconstateerde zwakke onderdelen zijn echter nog niet op een voldoende niveau gebracht.

De kwaliteit van de leeromgeving is soms sober maar in het algemeen voldoende. Maar nog niet in alle klassen nodigen de leer- en hulpmiddelen in voldoende mate uit tot leren.

Evenals bij het vorige schoolbezoek is de uitleg in de lessen over het algemeen duidelijk en de leraren organiseren de lessen goed. Leraren bevorderen het zelfvertrouwen van de leerlingen en weten de leerlingen te motiveren. Hoewel er ook goede voorbeelden zijn gezien, is de inspectie van mening dat nog te weinig leraren voldoende aandacht besteden aan leerstrategieën. Leraren kunnen een grotere effectiviteit bereiken als zij leerlingen meer in de gelegenheid stellen met elkaar te discussiëren over verschillende oplossingsmethoden en aanpakken.

Leerlingen worden ook te weinig gestimuleerd om op hun leerproces te reflecteren. Te veel leraren zijn gericht op de oplossingen die leerlingen geven en niet op de totstandkoming daarvan.

Leerlingen zijn in het algemeen betrokken bij het leerproces. Een verbeterpunt van de school is het ruimte bieden aan leerlingen om verantwoordelijkheid te dragen voor hun eigen leerproces. De school heeft uitgesproken meer oog te willen hebben voor de verandering in de rol van leerlingen en leraren, waarbij meer accent moet komen te liggen op het zelf ontdekken van leerlingen. In de klassenpraktijk heeft dit echter nog te weinig vorm gekregen en is er nog sprake van sterke sturing van de leraren. De leerlingen waarmee gesproken is geven ook aan dat zij zelden zelf taken en activiteiten mogen kiezen of plannen. Wel is er soms sprake van keuzes bij extra stof of van taken waaraan enige tijd per week besteed kan worden naast reguliere activiteiten.

De afstemming van de instructie op de verschillen tussen leerlingen is evenals bij het vorige schoolbezoek nog onvoldoende. Er zijn grote verschillen in ontwikkeling binnen de jaargroepen. Toch gaan leraren in de eerste instantie uit van een gelijke beginsituatie van de leerlingen. Tijdens de verwerking is er wel extra hulp van de leraar die rondgaat door de klas. Daarnaast probeert de school soms ook door remediërende activiteiten de leerlingen op een voldoende niveau te brengen.

Kwaliteitsaspect 6: Schoolklimaat

***Toelichting:** De school hoort voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat te zorgen. Dit dient tot uiting te komen in de positieve manier waarop personeelsleden en leerlingen met elkaar omgaan, in een aangename en motiverende omgeving voor leerlingen en leraren, in een goede betrokkenheid van ouders bij de school, in de functionele rol die de school speelt in de gemeenschap en in de zorg die er is voor veiligheid.*

De kwaliteit van het aspect schoolklimaat is voldoende.

Tijdens het schoolbezoek ervaart de inspectie in de groepen een prettige relatie tussen de leraren en leerlingen. De omgang wordt gekenmerkt door een goede sfeer. De leerlingen vertellen in het gesprek met de inspectie dat leraren ingrijpen wanneer er gepest wordt, maar dat er niet systematisch aandacht wordt besteed aan het voorkomen van pestgedrag. De ouders geven aan dat zij een preventieve aanpak missen, maar dat er over het algemeen naar hun mening een veilig klimaat is. Hun kinderen gaan graag naar school. Uit de gesprekken met leraren, leerlingen en ouders spreekt een grote betrokkenheid bij de school. Een punt van aandacht is de communicatie over de (verschillen in) visie tussen alle betrokkenen. Hoewel de leraren zich inspinnen om over de visie en het daaruit voortvloeiende handelen met de ouders te communiceren, onder andere via de hiervoor genoemde Responsen, wordt voor een deel van de ouders de visie niet concreet genoeg.

De fysieke schoolomgeving is aangenaam. De leerlingen waarmee gesproken is geven aan dat de buitenspeelgelegenheid beperkt is.

Kwaliteitsaspect 7: Zorg en begeleiding

***Toelichting:** De school behoort leerlingen systematisch te begeleiden tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs. Daarnaast dient ze te zorgen voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften. Daartoe is het nodig dat de school gunstige voorwaarden kent voor de begeleiding van leerlingen, dat er duidelijke procedures zijn voor*

in-, door- en uitstroom en dat er functionele contacten zijn met scholen waar leerlingen vandaan komen of naartoe gaan. Leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften behoren tijdig te worden gesignaleerd en ook op planmatige wijze hulp te krijgen. De school behoort ouders in voldoende mate bij de begeleiding te betrekken.

De kwaliteit van het aspect zorg en begeleiding is onvoldoende.

Hoewel de school inspanningen pleegt om de zorg en begeleiding op een hoger plan te tillen, beoordeelt de inspectie dit aspect evenals bij het vorig schoolbezoek als onvoldoende. De school heeft gewerkt aan het verbeteren van de voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen. De taken en verantwoordelijkheden van de interne begeleider en de klassenleerkracht zijn vastgelegd. De opzet en uitgangspunten van de zorg zijn niet wezenlijk veranderd ten opzichte van het vorige schoolbezoek en kennen nog dezelfde zwakke punten. Het uitgangspunt van de Geert Grootteschool is dat de klassenleerkracht de eindverantwoordelijke is voor de zorg en zij geven extra hulp aan leerlingen met specifieke leerbehoeften. Dit gebeurt op uiteenlopende manieren, waardoor grote verschillen kunnen ontstaan in de specifieke begeleiding in de groepen. De interne begeleider heeft met elke leraar een periodiek intervisie-overleg. In dat overleg geeft de interne begeleider de groepsleraar feedback over de bijgewoonde onderwijspraktijk. Ook bespreken beiden de leerresultaten en leerproblemen aan de hand van waarnemingen van de leerkracht en klassenconsultatie en (toets)resultaten. De beoordeling van de resultaten gebeurt vooral vanuit het perspectief van hoe een leerling zich "ten opzichte van zichzelf" ontwikkelt. Dit vindt de inspectie een risicopunt omdat beoordeling van stagnaties of versnelling in de ontwikkeling te veel leraarafankelijk wordt. Ook bij het vorige schoolbezoek heeft de inspectie onder andere dit risico-element gesignaleerd. Een ander zwak punt was het ontbreken van een toets voor begrijpend lezen, waardoor het niet goed vast te stellen is hoe leerlingen zich op dit gebied ontwikkelen, en het tijdstip waarop gestart wordt met het in beeld brengen van de vorderingen op het gebied van technisch lezen.

Ook de wijze waarop extra ondersteuning aan de leerlingen wordt gegeven kent zwakke punten. De handelingsplanning en de uitvoering is nog onvoldoende.

Opbrengsten

Het domein **Opbrengsten** wordt door de inspectie niet gewaardeerd.

Kwaliteitsaspect 8: Opbrengsten

Toelichting: *Bij het kwaliteitsaspect opbrengsten wordt nagegaan of de prestaties van leerlingen ten minste het niveau hebben dat op grond van de kenmerken van de populatie leerlingen verwacht mag worden. Dit betreft zowel de leerresultaten aan het einde als gedurende de schoolperiode, alsook de beheersing van een aantal vaardigheden die voor maatschappelijk functioneren gewenst zijn. Daarnaast is er aandacht voor aantallen zittenblijvers en verwijzingen in relatie tot het totaal aantal leerlingen van de school. Ten slotte worden ook de adviezen voor het voortgezet onderwijs en het functioneren van de leerlingen in het voortgezet onderwijs hierbij betrokken.*

De kwaliteit van het aspect opbrengsten krijgt geen waardering.

De school maakt geen gebruik van een eindtoets en kan dus niet over een reeks van jaren de gemiddelde schoolvorderingen van haar achtste groep vergelijken en spiegelen aan scholen met een vergelijkbare leerlingenpopulatie. De school is wel van plan te gaan werken met de 'Drempeltoets'.

Ook de tussentijdse opbrengsten kan de inspectie niet waarderen. De school beschikt niet over voldoende resultaten.

Op dit moment is de inspectie nog niet in staat om een geobjectiveerd beeld te geven over de indicator "Leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting". Daarom waardeert de inspectie deze indicator nog niet. De inspectie neemt momenteel alleen kennis van het aantal leerlingen met een versnelde of vertraagde schoolloopbaan en van het aantal leerlingen dat verwezen is naar het speciaal basisonderwijs.

De Geert Grootteschool heeft als uitgangspunt dat leerlingen niet doubleren. De tussentijdse uitval is laag. De uitstroom naar het speciaal basisonderwijs bleef onder de grens van 1 procent per jaar die de inspectie hiervoor heeft vastgesteld.

4 VERVOLG VAN HET TOEZICHT

Op basis van dit PKO is er geen sprake van een aanwijzing met betrekking tot wettelijke bepalingen waaraan de school niet voldoet.

De bevindingen van dit PKO leiden tot de volgende conclusie over het vervolgtoezicht (toezichtarrangement):

De kwaliteit van het onderwijs op Basisschool Geert Grote 2 is risicovol.

Op basis van deze conclusie zal bij ongewijzigde omstandigheden het volgende PKO plaatsvinden in 2006.

In 2005 zal een jaarlijks onderzoek (JO) worden uitgevoerd.

REACTIE VAN DE SCHOOL

De inspectie is het gewoon niet eens met ons soort onderwijs.

Haar kwaliteitscriteria haalt zij uit 'het onderwijsveld'; wij hebben een totaal ander onderwijsconcept, waar die instrumenten niet op passen.

Wij zijn trots op onze school. Na het integraal schooltoezicht van 1999 hebben we ons onderwijsconcept en de instrumenten, die wij voor kwaliteitszorg gebruiken expliciet gemaakt voor de inspectie. In plaats van de dialoog hierover met ons aan te gaan, waar het bij het bezoek op leek, is de beoordeling verhard. Wij moeten ons aanpassen of wij worden gebrandmerkt met een slechte beoordeling. Het zij zo.

Ons identiteitsbeleven is de kern en de kracht van ons onderwijs. Die laten we ons niet afnemen door de huidige dominante meetcultuur en het vertrouwen in systemen boven mensen. Hiermee is de term 'risicoschool' voor ons in meerdere opzichten een geuzennaam geworden. Het sterkt ons in ons identiteitsbewustzijn.

Wij durven te vertrouwen op het uniek menselijke, dat in het leerproces ontstaat, juist door je voorbereiding, je handelingsplan, je systeem te durven loslaten om in het situationele lesproces de levende, aansprekende leermomenten te vinden. Wij zoeken bewust dat risico! Is het onderwijs geprogrammeerd, dan ontstaat niet dat onverwacht nieuwe, hoe zelfstandig kinderen er ook aan werken. Op de geslaagde intuïtieve momenten kan je alleen terugblikken om te leren van de gouden handelingen. Daarom hebben we geen methode, die je kan plannen en controleren, maar ontstaat de les in de levende relatie met de leerkracht. Je kan dan alleen globaal toetsen of je op de goede weg zit, wat genoeg gebeurt! In de kleuterklas is fantasievol spelen voor ons de beste voorbereiding voor deze natuurlijke vorm van leren.

Hoe toets je levendigheid? Hoe toets je competentiegevoel en uniekheid? Hoe toets je eerbied voor het 'ware, schone en goede'? Dat vormt de kwaliteit van het leerproces. En wij bewaken die kwaliteit door spiegeling in de klassen door ervaren collega's en door intervisie. Dat zijn onze instrumenten en dat geeft gemotiveerde, vertrouwensvolle docenten en dito leerlingen. Hoe meet je de meerwaarde van de synergie in het team en in een klas hierdoor? Is dat niet wat de kwaliteit van een school bepaalt?

Zoekt u kwaliteit? Kijk dan naar het onderwijsconcept en de visie achter de instrumenten! 'Objektieve kwaliteitsmeting' van persoonlijke ontwikkeling bestaat niet, daar past alleen een menselijke beoordeling, waarbij gevoelsindrukken zoveel mogelijk geobjectiveerd worden. Voor onze eigen kwaliteitsspiegeling heeft de inspectie hiermee voorlopig afgedaan. Wij vragen daarvoor ervaren onderwijzers van buiten, die ons onderwijsconcept als uitgangspunt willen nemen, dat waarderen, accepteren dat daar geen batterij aan cito-toetsen en computergestuurde leerlingvolgsystemen in passen en ons met de 'menselijke maat' kritisch willen spiegelen.

Als u als ouder voor onze school kiest weet u dus dat wij niet werken met genormeerde standaarden, waar de inspectie de 'opbrengsten' mee meet, maar u kiest voor een kunstzinnig kindvriendelijk milieu, waar de relatie tussen het kind en de leerkracht en zijn medeleerlingen, die door de jaren heen bij elkaar blijven, centraal staat en ieder kind en iedere klas zijn unieke ontwikkeling mag gaan met veel fantasie, beweging en vertelstof. Daarbij hebben we houvast aan onze leeftijdspsychologie en onze leerplanaanwijzingen. De uiteindelijke oogst hiervan geeft uw kind aan het eind evengoed een meer dan gezonde aansluiting op het voortgezet onderwijs, inclusief een rijke, open levensbagage. Die goede aansluiting is een ervaringsfeit. In onze 'verticale' scholengemeenschap (met het vrije school voortgezet onderwijs) kunnen we de kinderen namelijk nog extra blijven volgen, maar ook van andere V.O. scholen krijgen we meestal goede geluiden terug over initiatiefrijke, gemotiveerde leerlingen.

Namens het trotse team van de Geert Groote School 2,
Henk Kranenburg

BIJLAGE

Overzicht waardering indicatoren

Bij elk kwaliteitsaspect (hoofdstuk 2) zijn indicatoren geformuleerd. Deze bijlage geeft een overzicht van die indicatoren met de waardering die de inspectie daaraan heeft toegekend.

In de waardering is tot uitdrukking gebracht in welke mate de indicatoren bijdragen aan de kwaliteit van het desbetreffende kwaliteitsaspect:

1. draagt niet of nauwelijks bij;
2. draagt onvoldoende bij;
3. draagt voldoende bij;
4. draagt in hoge mate bij.
5. Bij het domein 'Opbrengsten' is ook de categorie '5' (betekent 'geen waardering') toegevoegd. In sommige gevallen is de inspectie hier namelijk nog niet in staat om een gefundeerd oordeel te geven.

Bij elk kwaliteitsaspect is een beslisregel geformuleerd. Deze beslisregel geeft aan welke indicatoren ten minste in voldoende mate van toepassing moeten zijn voor een waardering 'voldoende' voor het kwaliteitsaspect. Dit vormt de onderbouwing van het kwaliteitsprofiel van de school, zoals dat is gepresenteerd in hoofdstuk 2.

Overzicht van Basisschool Geert Groote 2

Domein 'Zorg voor kwaliteit'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op het kwaliteitsaspect 'kwaliteitszorg' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Kwaliteitszorg	1	2	3	4
De school bewaakt systematisch de kwaliteit van het onderwijs en neemt maatregelen om de kwaliteit te behouden en zo nodig te verbeteren.		●		
1.1 De school heeft inzicht in de eigen uitgangssituatie.		●		
1.2 De school heeft haar doelen geformuleerd.		●		
1.3 De school evalueert systematisch de kwaliteit van haar opbrengsten en van het onderwijs en leren.		●		
1.4 De school werkt gericht aan verbetering van de kwaliteit van haar onderwijs.		●		
1.5 De school legt verantwoording af aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.		●		
1.6 De zorg voor kwaliteit is systematisch.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicator 1.4 en twee van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Toetsing	1	2	3	4
De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing.		●		
2.1 De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing aan het einde van het primair onderwijs.		●		
2.2 De school waarborgt de kwaliteit van de toetsing gedurende de schoolloopbaan van leerlingen.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: één van de twee indicatoren.				

Domein 'Onderwijs en leren'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op de kwaliteitsaspecten 'leerstofaanbod', 'onderwijsleerproces' en 'zorg en begeleiding' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Leerstofaanbod	1	2	3	4
Het leerstofaanbod stelt leerlingen in staat zich optimaal te ontwikkelen en voor te bereiden op het vervolgonderwijs.		●		
3.1 Het leerstofaanbod bereidt leerlingen voor op het vervolgonderwijs.		●		
3.2 De school voorziet in een breed aanbod gericht op de verwerving van kennis, inzicht, vaardigheden en houdingen.			●	
3.3 Het leerstofaanbod vertoont samenhang.		●		
3.4 Het leerstofaanbod is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 3.1 en 3.4.				

Kwaliteitsaspect: Tijd	1	2	3	4
Leerlingen krijgen voldoende tijd om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.1 De school programmeert voldoende onderwijstijd.			●	
4.2 De leertijd is voor leerlingen voldoende om zich het leerstofaanbod eigen te maken.			●	
4.3 De tijd voor onderwijs en leren is afgestemd op de onderwijsbehoeften van leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 4.1 en 4.2.				

Kwaliteitsaspect: Onderwijsleerproces	1	2	3	4
De onderwijsleersituaties bieden leerlingen voldoende gelegenheid, uitdaging en ondersteuning voor het leren.		●		
5.1 De school zorgt voor een functionele en uitdagende leeromgeving.			●	
5.2 De onderwijsactiviteiten zijn gestructureerd en doelmatig.			●	
5.3 Leraren zorgen voor voldoende ondersteuning en uitdaging van de leerlingen.			●	
5.4 Leraren begeleiden op een systematische en stimulerende wijze onderwijsleerprocessen.		●		
5.5 Leerlingen zijn actief gericht op leren.			●	
5.6 Leraren volgen de vorderingen en ontwikkeling van hun leerlingen.		●		
5.7 Leraren zorgen ervoor dat het onderwijsleerproces is afgestemd op de onderwijsbehoeften van de leerlingen.		●		
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 5.2, 5.3, en 5.6 en één van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Schoolklimaat	1	2	3	4
De school zorgt voor een veilig, ondersteunend en uitdagend schoolklimaat.			●	
6.1 Personeelsleden en leerlingen gaan op een positieve manier met elkaar om.			●	
6.2 De school zorgt voor een aangename, motiverende omgeving voor leerlingen.			●	
6.3 De school zorgt voor een aangename, stimulerende werkomgeving voor personeelsleden.			●	
6.4 De school stimuleert de betrokkenheid van ouders en verzorgers.			●	
6.5 De school speelt een functionele rol binnen de lokale en regionale gemeenschap.			●	
6.6 De school zorgt voor veiligheid.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 6.1, 6.2 en 6.6 en één van de andere indicatoren.				

Kwaliteitsaspect: Zorg en begeleiding	1	2	3	4
De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan en bij de keuze voor vervolgonderwijs en zorgt voor een systematische begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.		●		
7.1 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen.		●		
7.2 De school begeleidt leerlingen systematisch tijdens hun schoolloopbaan.		●		
7.3 De school kent gunstige voorwaarden voor de begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.		●		
7.4 De school zorgt voor begeleiding van leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.		●		
7.5 De school betreft ouders/verzorgers bij de zorg en begeleiding van de leerlingen.			●	
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 7.2, 7.3 en 7.4.				

Domein 'Opbrengsten'

Beslisregel:

Voor het oordeel 'voldoende' moet ten minste de waardering op het kwaliteitsaspect 'opbrengsten' voldoende zijn.

Kwaliteitsaspect: Opbrengsten	1	2	3	4	5
De prestaties van leerlingen liggen ten minste op het niveau dat op grond van hun kenmerken mag worden verwacht.					●
8.1 De resultaten liggen ten minste op het niveau dat mag worden verwacht.					●
8.2 De leerlingen beheersen aan het einde van de opleiding vaardigheden op een niveau dat mag worden verwacht.					●
8.3 Leerlingen ontwikkelen zich naar verwachting.					●
8.4 Leerlingen vervolgen met succes hun schoolloopbaan.					●
Beslisregel: Voor een waardering 'voldoende' dragen ten minste de volgende indicatoren 'voldoende' bij: indicatoren 8.1 en 8.3.					